

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/88/2016
Identifikačné číslo spisu: 5012896774
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5012896774.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sluka, PhD. a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej, v spore žalobcu K. U., bývajúcemu v Z., proti žalovanej Mgr. Y. U. bývajúcej v Z., zastúpenej JUDr. Ninou Várgovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Vlčkova 18, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, vedenej na Okresnom súde v Žiline pod sp.zn. 13C/148/1996, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. februára 2016 sp.zn. 7Co/49/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 12. novembra 2015 č.k. 13C/148/1996-519 bezpodielové spoluvlastníctvo manželov po rozvode žalobcu a žalovanej vyporiadal tak, že do výlučného vlastníctva žalovanej prikázal nehnuteľnosti - dom č.s. 156 postavený na KN-C parcele č. XX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 192 m², zapísanú na LV č. XXX k.ú. Z., KN-C parcelu č. XX - záhrady o výmere 459 m², zapísanú na LV č. XXX k.ú. Z., KN-C parcelu č. XX/X - orná pôda o výmere 94 m², ktorá bola vyhotovená geometrickým plánom z 19. septembra 2014 U. Z. D. pod č. 1778/2014 s tým, že žalovaná bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi na vyrovnanie podielu z vyporiadaného bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) sumu 39.621,56 €; táto zohľadňuje princíp parity, kedy od vyrovnávajúceho podielu pripadajúceho na žalobcu (42 550 €, t.j. 1 z 87 500 €) bolo potrebné ešte odpočítať sumu 2 628,56 € pripadajúcu na žalobcu (ako 1 zo sumy 5 256,88 €, ktorú žalovaná zaplatila na pôžičku a úroky). Nehnuteľnosti boli prikázané do výlučného vlastníctva žalovanej na základe zhodného stanoviska sporových strán. Ich hodnota bola určená znaleckým posudkom č. 60/2015 zo dňa 12. augusta 2015. Súd vychádzal pri vyporiadaní BSM zo všeobecnej hodnoty ku dňu vyporiadania, avšak zo stavu nehnuteľnosti ku dňu zániku. V konaní nebola preukázaná existencia takeého konania, či správania sa na strane žalobcu, ktoré by odôvodňovali

použitie výnimky zo zásady parity pri vyporiadaní BSM v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná.

2. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 24. februára 2016 sp.zn. 7 Co/49/2016 odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Mal za to, že súd prvej inštancie na základe rozsiahleho dokazovania vo veci riadne zistil skutkový stav, na základe ktorého dospel k správne mu záveru pri vyporiadaní BSM tak, ako to vyplýva z výroku jeho rozhodnutia. Žalovaná nedôvodne namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, jeho odôvodnenie zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods. 2 O.s.p. Za nedôvodnú považoval aj námietku žalovanej, že nehnuteľnosť - EN parcela č. XX. mala byť pojatá do masy vyporiadaného BSM z dôvodu, že táto nehnuteľnosť vo výmere 515 m² bola predmetom darovacej zmluvy medzi žalobcom a jeho otcom spísanej formou notárskej zápisnice N 980/76, Nz 1259/76 z 11. januára 1977, preto vo vzťahu k mase BSM nemá žiadny právny význam. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie ohľadne zahrnutia zostatku na pôžičke poskytnutej účastníkom konania za trvania manželstva na výstavbu rodinného domu (134.930,15 Sk) do vyporiadania BSM. V danom prípade súd prvej inštancie na základe rozhodovacej praxe súdov a okolnosti prejednávanej veci správne zahrnul do vyporiadania BSM vynaložené prostriedky žalovanou na predmetnú pôžičku ešte za trvania manželstva (a po odchode žalobcu zo spoločnej domácnosti). Odvolací súd sa napokon stotožnil s uplatnením zásady parity, t.j. že podiely oboch manželov sú rovnaké (§ 150 Občianskeho zákonníka), lebo zo zistených skutkových okolností prípadu (najmä, že žalobca sa podieľal v podstatnej miere na výstavbe rodinného domu so svojim otcom, a že k určeniu výživného došlo až po rozvoze manželstva účastníkov konania) nebolo možné vyvodiť splnenie podmienok pre určenie disparity podielov, ako výnimky zo spomínanej zásady.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) z dôvodu, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy nižších stupňov mali porušiť ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. nedostatočným odôvodnením svojich rozhodnutí. Súdy sa nevyjadrili k tomu, prečo nehnuteľnosť - EN parcela č. XX vo výmere 515 m², ktorá bola predmetom darovacej zmluvy spísanej formou notárskej zápisnice, bola nadobudnutá na základe kúpnej zmluvy ako je to vyznačené na liste vlastníctva č. XXX, teda či táto patrí alebo nepatrí do BSM. Nedostatok odôvodnenia videla aj ohľadne nedostatočnej argumentácie súdov pre uplatnenie zásady parity pri vyporiadaní BSM, keď odôvodnenie odvolacieho súdu k tejto otázke nepovažovala za postačujúce. Napokon namietala, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), lebo súdy na zistený skutkový stav neaplikovali ustanovenie § 70 katastrálneho zákona, záväznosť zapísaných údajov katastra nehnuteľnosti k parcele č. XX, nadobúdací titul - kúpna zmluva.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Dovolanie bolo podané 19. apríla 2016, pred 1. júlom 2016, za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Pokiaľ bolo dovolanie v čase jeho podania prípustným prostriedkom nápravy, umožňujúcim dovolací prieskum, potom tieto účinky (a následky) sa uznávajú i v budúcnosti. Prežarovanie princípov právneho štátu do ústavného poriadku nachádza svoje normatívne vyjadrenie v ustanovení § 470 ods. 2 vete prvej CSP. Fundamentom je právna istota, ktorá v sebe nesie znaky ochrany nadobudnutých práv a s tým spojenej dôvery v právo.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP)

rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Dovolanie malo v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie; uvedený záver je plne opodstatnený aj pre Civilný sporový poriadok. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch zákonom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľoval konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012 a 8 Cdo 12/2015).

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

11. Žalovaná dovoláním napadla potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

12. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania namietané žalovanou (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

13. Žalovaná namietala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu zakladajúcim jeho nepreskúmateľnosť. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

14. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k

„justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Taktiež skutočnosť, že dovolateľka mala na vec odlišný právny názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jej predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí a existencii vady v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. V odôvodnení napadnutých rozsudkov súdy citovali ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že súdy svoje rozhodnutie neodôvodnili spôsobom priečiacim sa zákonu.

15. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ ide o parcelu EN č. XX vo výmere 155 m² (správne 515 m²), táto bola predmetom darovania len žalobcovi (viď notárska zápisnica N 980/76, Nz 1259/76 z 11. januára 1977), tento pozemok sa nestal „predmetom BSM“ (viď str. 3 ods. 7 a str. 4 ods. 1 rozsudku odvolacieho súdu z 24. februára 2016 sp.zn. 7 Co/49/2016). Pokiaľ ide o posúdenie otázky (dis)parity v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka, v tomto sa odvolací súd zhodol s názorom súdu prvej inštancie, keď v odôvodnení rozhodnutia (z 24. februára 2016 sp.zn. 7 Co/49/206 na strane 4 ods. 3) uviedol, že nevidí dôvod na použitie výnimky a odkloniť sa tak od zásady rovnosti podielov manželov (§ 150 Občianskeho zákonníka); v ďalšom tento záver podoprel konkrétnymi skutkovými zisteniami ohľadom výstavby domu žalobcom a jeho otcom, jeho užívaním, ale i plnením vyživovacích povinností žalobcom voči deťom. Vzhľadom na neprípustnosť dovolania sa dovolací súd nemal možnosť zaoberať správnosťou uvedených právnych záverov. Z uvedeného je zrejmé, že tvrdenia dovolateľky o nezdôvodnení vyššie uvedených otázok sa nepreukázali ako správne. Len ako poznámku (obiter dictum) dovolací súd uvádza, že údaje katastra sú hodnoverné, avšak za splnenia podmienky, že sa nepreukáže opak.

16. Dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi opakovane zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Okrem iného žalovaná síce tvrdila existenciu vady podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale podľa toho, ako svoje dovolanie vo vzťahu k tejto vade odôvodňuje, v skutočnosti ide o námietku správnosti právneho posúdenia zisteného skutkového stavu veci odvolacím súdom.

18. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani (prípadné) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo

108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 251/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

19. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka v dovolaní zároveň namietala, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú po právnej stránke nesprávne. Nesprávne právne posúdenie vecí súdom však prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať.

20. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd jej dovolanie odmietol podľa §447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.